

NIEUWE VONDSTEN VAN LANDSLAKKEN (MILACIDAE) IN NEDERLAND

door

D.W. Wolfskeel & H. Dekker

Dat de verspreiding van de naaktslakken in Nederland goed bekend is, is een bewering, die niemand, die in het veld gegevens over slakken verzamelt, voor zijn rekening zou willen nemen. Dit geldt o.a. voor de kop van Noord-Holland, waar beide auteurs wonen. Vele nieuwe aanvullingen op de verspreidingskaartjes in "De landslakken van Nederland" zullen kunnen worden gevonden door systematisch veldonderzoek. Dit wordt mede veroorzaakt, doordat de naaktslakken niet de meest populaire groep is bij verzamelaars. Tevens is soms anatomisch onderzoek noodzakelijk voor een juiste determinatie, met name bij *Deroceras*-soorten. Andere soorten zijn echter al direct op het uiterlijk te herkennen. Dit laatste geldt voor twee *Tandonia*-soorten, die de eerste auteur heeft aangetroffen op plaatsen, die vrij ver van de tot nu toe bekende vindplaatsen in Nederland liggen. Het gaat om de slanke kielslak, *Tandonia budapestensis* (Hazay, 1881) en de gelige kielslak *Tandonia sowerbyi* (Férussac, 1823).

Tandonia budapestensis

Tijdens een boswandeling in de boswachterij Oostereng, tussen Heelsum en Bennekom in de provincie Gelderland, op 8 november 1986 werd de aandacht getrokken door een op een blad liggend cirkelvormig object, dat in de verte wel wat van een rubberring weg had. Van dichtbij bekeken, bleek het een naaktslak te zijn en wel een met een duidelijke gelige kiel. Nadere observatie leidde snel tot de determinatie *Tandonia budapestensis*. Opmerkelijk, daar de soort in Nederland alleen van Maastricht bekend was. De soort is sporadisch in de ons omringende landen gevonden en dan steeds in sterk door de mens beïnvloede terreinen, zoals tuinen en parken. De boswachterij staat echter veel minder onder menselijke invloed en het lijkt onwaarschijnlijk, maar niet onmogelijk, dat de soort hier door de mens is verspreid.

Tandonia sowerbyi

Tussen dode bladeren in een populierenbosje aan de Zuiderweg in Schagen werd op 10 oktober 1989 een middelgrote naaktslak aangetroffen, die duidelijk gekield was. Het dier werd meegenomen voor nader onderzoek, dat tot de voorlopige determinatie *Tandonia sowerbyi* leidde. Het levende dier werd de volgende dag door de tweede auteur bestudeerd en de determinatie werd bevestigd. De slak bleek met zijn lengte van 35 mm in gestrekte toestand voor de soort een klein (juвениel) exemplaar te zijn. De soort was uit Nederland bekend van Amsterdam, Utrecht en enkele plaatsen in Zuid-Holland. De westelijke vindplaats sluit goed aan bij de Westeuropese verspreiding van de soort, die in Nederland haar noordgrens bereikt op het vasteland van Europa.

Literatuur:

GITTENBERGER, E., W. BACKHUYS & TH.E.J. RIPKEN, 1984. De landslakken van Nederland. 2e druk.

GITTENBERGER, E. & A.J. DE WINTER, 1980. Nieuwe gegevens over in Nederland gevonden naaktslakken. - Basteria, 44(5-6): 71-76.

KERNEY, M.P. & R.A.D. CAMERON, 1980. Elseviers slakkengids. Amsterdam/Brussel.

WINTER, T. DE, 1983. Verslag NMV-exkursie naar Zuid-Limburg, 9 en 10 oktober 1982. - CB Ned. Malac. Ver., 211: 1346-1350.

+++ Eventuele vragen of reacties graag naar:

Henk Dekker, Scheidersweg 1, 1731 LX Winkel, tel. 02244-2123
of 020-5486445 (werk).